

Schoolondersteuningsplan Cluster Utrechtse Heuvelrug 2016-2017

Voor ouders, kinderen en leerkrachten

Beschrijft de ondersteuning op de volgende scholen:

Wereldkidz Kameleon in Doorn

Wereldkidz Meander in Leersum

Wereldkidz Meent in Maarn

Wereldkidz Merseberch in Maarsbergen

Inhoudsopgave

Inleiding

1. Visie op onderwijs
2. Organisatie van onderwijs op WereldKidz Kameleon
3. Overlegstructuur en rol van schoolleider en IB-er
4. Toetsing
  - 4.1. Toetsinstrumenten
  - 4.2. Doelstellingen voor het gebruik van toetsen
  - 4.3. Registratie en dossiervorming
5. Beschrijving van de vijf ondersteuningsniveaus van onderwijs
  - 5.1. Ondersteuningsniveau 1: Onderwijs in de groep
  - 5.2. Ondersteuningsniveau 2: extra ondersteuning in de groep
  - 5.3. Ondersteuningsniveau 3: speciale ondersteuning in samenwerking met de intern begeleider
  - 5.4. Ondersteuningsniveau 4: speciale begeleiding in de groep met inzet van externen
  - 5.5. Ondersteuningsniveau 5: passend onderwijs met specialistische externe hulp
6. Samenwerkingsverband ZOUT
7. Passende ondersteuning op talentontwikkeling in meer- en hoogbegaafdheid
8. Topklas
9. Aannamebeleid
10. Doubleren en versnellen
11. De overgang naar het Voortgezet Onderwijs
12. Overzicht van onderwijs en ondersteuning

Inleiding

In dit schoolondersteuningsplan van cluster Heuvelrug beschrijven we het onderwijs en de begeleiding die geboden wordt aan alle kinderen op de 4 scholen binnen het cluster.

Het plan is geschreven voor leerkrachten, ouders/verzorgers, het bestuur van WereldKidz Stichting Openbaar Onderwijs Rijn en Heuvelland en de inspectie en beschrijft procedures binnen de groep, op schoolniveau en binnen het samenwerkingsverband. Het doel is om kinderen onderwijs en ondersteuning te bieden die ze nodig hebben om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. We kijken hierbij naar de ontwikkeling van het kind op cognitief, sociaal, emotioneel en lichamelijk gebied.

Ieder kind heeft zijn unieke persoonlijkheid en een andere behoefte om te spelen en te leren. Sommige kinderen hebben een langere tijd nodig om zich iets eigen te maken, er zijn kinderen die op een regelmatige, gemiddelde manier werken, maar ook kinderen die weinig uitleg nodig hebben en snel grote leerstappen kunnen maken.

Alle kinderen hebben recht op een eigen ondersteuning in het onderwijsproces en we streven ernaar het onderwijs bereikbaar en beschikbaar te houden voor elk kind. Centraal staan de behoefte en de ontwikkeling van het kind. Gekeken wordt dan ook of de school binnen de reguliere setting dat onderwijs en die ondersteuning kan bieden die nodig is om het kind/de groep kinderen maximaal tot zijn/haar recht te laten komen. Wij hebben als taak het onderwijs zo in te richten dat recht wordt gedaan aan elk kind in de doorgaande ontwikkeling van groep 1 tot en met 8. Dit ongeacht de verschillende leerstijlen en mogelijkheden van kinderen (cognitief, sociaal, emotioneel, fysiek).

1 Visie op onderwijs Wereldkidz

Wereldkidz staat voor het begeleiden van kinderen in hun eigen ontwikkeling en optimaal voorbereiden op hun toekomst door uitdagend onderwijs. Dit realiseren we door op alle niveaus binnen onze organisatie en met onze omgeving samen te leren. Onze visie is dan ook: Wereldkidz is samen leren.

Het onderwijs- en de ambities - van Wereldkidz zijn gefundeerd op onze kernwaarden. Het zijn basiswaarden die kenmerkend zijn voor onze scholen. We hebben drie kernwaarden geformuleerd: kind centraal, samen met ouders en innovatief. Onderbouwing van deze waarden en meer is te lezen in het strategisch beleid 2015.

De stichting wil aantrekkelijk onderwijs bieden voor een breed publiek, waarbij voor elke school helder is op welke manier dat te realiseren. Elke school binnen de stichting heeft daarvoor een eigen schoolontwikkelplan opgesteld waarin de doelen en speerpunten voor de een planperiode van 4 jaar staan beschreven.

Visie op onderwijs op WereldKidz cluster Heuvelrug

Op onze scholen krijgt elk kind de kans om zijn of haar unieke mogelijkheden te ontdekken en zich te ontwikkelen. We gaan uit van mogelijkheden en talenten van kinderen en willen oplossingsgericht denken en handelen door te kijken welke vaardigheden het kind nog moet leren en op welke manier dat het best bij een kind past. In onze visie maken we gebruik van adaptief onderwijs. Dit vormt de basis voor ons handelen op school en in de klas. Adaptief onderwijs is onderwijs waarbij voldaan wordt aan de basisbehoeften van leerlingen: relatie, competentie en autonomie.

Het ene kind leert beter door dingen te doen, de ander leert makkelijker door te luisteren en te kijken om het vervolgens zelf te doen. Sommige kinderen leren het best wanneer ze alleen kunnen werken, terwijl er ook kinderen zijn die het prettiger vinden om samen te werken met anderen. Door naar deze manieren van leren te kijken, wordt duidelijk dat elk kind zijn eigen kwaliteiten heeft. Omdat elk kind verschillend leert, is het belangrijk daarbij werkvormen aan te bieden en de verschillen tussen elk kind te gebruiken om van elkaar te leren, elkaar te respecteren, te waarderen en aan te vullen.

We bieden effectief onderwijs aan, uitgaande van verschillen tussen kinderen, op het niveau dat bij het kind past, vanuit diverse achtergronden en met een rijkdom aan mogelijkheden. Leren met hoofd, hart en handen. We leren kinderen vertrouwen te hebben in zichzelf en in elkaar en zorgen voor een veilige leef-, leer- en werkomgeving, omdat dit de basis is om te leren zelfstandig en in samenwerking met elkaar, verantwoordelijk en kritisch in het leven te staan. We streven er naar kinderen hun talenten veelzijdig te laten ontwikkelen: cognitief, creatief en sociaal.

We geven hier vorm aan door:

- kinderen, ongeacht hun niveau of afkomst te leren respectvol met elkaar om te gaan;
- kwalitatief hoogwaardig onderwijs te bieden dat aansluit bij de mogelijkheden van het kind met onderwijsmiddelen die up-to-date gehouden worden;
- zelfstandigheid en verantwoordelijkheid te stimuleren in een uitdagende leef- en werkomgeving;
- de mogelijkheid te bieden kennis te nemen van verschillende culturen;
- onze samenleving te leren kennen.

Belangrijke uitgangspunten binnen ons onderwijs zijn:

- Het afstemmen van het onderwijs op de onderwijsbehoeften van de kinderen, zodat alle kinderen op onze school passend onderwijs ontvangen en zich optimaal kunnen ontwikkelen op basis van hun mogelijkheden en talenten.
- Het clusteren van leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften, waarvoor een groepsplan kan worden opgesteld voor één vakgebied. In een groepsplan wordt beschreven: het doel of de doelen (SMART geformuleerd), de inhoud (wat bied je de groep aan), de aanpak/ methodiek (hoe bied je het aan), de organisatie en de evaluatie. Een groepsplan kan tussentijds bijgesteld worden.
- Vroegtijdig signaleren van kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, hetzij omdat zij meer, hetzij omdat zij minder aankunnen. Dit signaleren gebeurt m.b.v. toetsinstrumenten, zowel methode gebonden toetsen als methode onafhankelijk toetsen van CITO in het leerlingvolgsysteem Parnassys en observaties van de leerkracht.
- Het analyseren n.a.v. toetsresultaten om onderwijsbehoeften op individueel en groepsniveau te bekijken en daar in het onderwijsaanbod naar te handelen.
Na een afgenomen Cito-toets/SCOL, wordt verwacht dat de leerkracht een trendanalyse maakt en van daaruit een conclusie trekt voor de groep of individuele leerling.
- Het opstellen van een handelingsplan wanneer blijkt dat er geen sprake is van vaardigheidsgroei bij een kind of wanneer een kind bijv. door zijn gedrag wordt belemmerd in zijn ontwikkeling. Ook wanneer er sprake is van verminderde concentratie, motivatie, taakgerichtheid of zelfstandigheid en dit voor het kind een belemmering vormt. De leerkracht stelt een plan op met haalbare doelen, die zoveel mogelijk SMART geformuleerd worden (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden). In principe wordt een plan gemaakt voor een periode van 8 tot 10 weken, waarna een evaluatie volgt.
De specifieke begeleiding die in het plan beschreven staat vindt plaats in de groep.

2 Organisatie van onderwijs

Om goed te kunnen ontwikkelen is het belangrijk dat een kind zich veilig voelt. Vanuit een veilige leersituatie (relatie) wordt steeds meer gevraagd van de kennis en vaardigheden (competenties) en zelfstandigheid (autonomie) van de kinderen. Op onze scholen hebben we een aantal afspraken gemaakt over hoe we werken, spelen en leren. Iedereen houdt zich eraan en zorgt hierdoor dat een veilig leer- en leefklimaat aanwezig is.

De leerkrachten hebben de verantwoordelijkheid voor de begeleiding van de kinderen in hun groep en het bieden van zoveel mogelijk onderwijs in de doorgaande lijn van groep 1 t/m groep 8, met 3 niveaus van onderwijs in de groep. Alle vorderingen van de leerlingen worden door de leerkracht zorgvuldig in kaart gebracht. In groep 1/2 gebruiken we kleuterobservatielijsten zoals KIJK en Kleuterplein en preventieve dyslexie toetsen en in groep 3 t/m 8 LOVS Cito/Parnassys.

Hij of zij is degene die als eerste signaleert en remedieert en verantwoordelijk is om het kind onderwijs te bieden waarbij zoveel mogelijk preventief gehandeld wordt.

Voor het pedagogisch en didactisch handelen van de leerkracht betekent dit:

- beschikbaar zijn voor de kinderen;
- ruimte geven aan individuele verschillen van de kinderen in werk- en leerstijl;
- het stimuleren en uitdagen van kinderen;
- instructie geven die veilig is voor kinderen.

De groepsleerkracht beschikt dan ook over de volgende kwaliteiten:

- inzicht hebben in de leervorderingen van de kinderen: hoe bereikt een kind een leerdoel en in welk tempo;
- goed kunnen omgaan met verschillen in de groep (differentiëren);
- zicht hebben op de doorgaande lijn van groep 1 t/m groep 8 binnen de school;
- de instructie die gegeven wordt aan het kind aan te passen aan zijn/haar onderwijsbehoefte;
- extra directe- en effectieve instructie en ondersteuning in kunnen plannen en uit kunnen voeren;
- een groeps- of individueel handelingsplan op kunnen stellen;
- een trend-analyse kunnen maken op groeps- en leerlingniveau n.a.v. toetsen van Cito en daar conclusies uit kunnen trekken voor eigen handelen en de actie die daaruit volgt. Per getoetst vak wordt gebruik gemaakt van de volgende werkwijze per zorgsignaal:
  - o Stap 1: analyse resultaten vaardigheidsgroei individuele leerlingen
  - o Stap 2: trendanalyse leerlingen
  - o Stap 3: groepsanalyse
  - o Stap 4: conclusie

Niet alle kinderen ontwikkelen zich op dezelfde manier als kinderen uit eenzelfde leeftijdsgroep. We hebben ook te maken met kinderen die een andere onderwijsbehoefte hebben, het ene kind heeft specifiekere begeleiding nodig dan het andere.

We denken aan:

- kinderen die een speciale ondersteuningsvraag hebben op het gebied van hun sociaal-emotionele ontwikkeling;
- kinderen die hulp nodig hebben bij hun cognitieve ontwikkeling. We kijken dan naar de vakgebieden rekenen, taal/spelling en lezen waarbij extra ondersteuning of een aangepast onderwijsaanbod nodig is;
- kinderen die extra begeleiding nodig hebben bij de ontwikkeling van hun gedrag als blijkt dat dit hun zelfvertrouwen, motivatie, concentratie, taakgerichtheid of zelfstandigheid belemmert;
- kinderen die een speciale behoefte hebben ten aanzien van hun lichamelijke, motorische ontwikkeling of hun zintuiglijke waarneming;
- kinderen met een specifieke hulpvraag. Hierbij kan de school expertise vragen aan het samenwerkingsverband ZOUT. Er wordt samen met een trajectbegeleider van het schoolondersteuningsteam (SOT) met de ouders, leerkracht en intern begeleider gekeken naar de onderwijsbehoeften van het kind. Het kan zijn dat de extra ondersteuning te realiseren is in de groep, het kan ook zijn dat we met elkaar vinden dat het kind beter tot zijn recht komt in het SBO of SO. Het samenwerkingsverband zal dan een toelaatbaarheid advies (TLA) geven wat omgezet wordt in een toelaatbaarheidsverklaring (TLV).

De scholen werken volgens de cyclus van handelingsgericht werken. Daarbij wordt drie á vier keer per schooljaar de cyclus HGW doorlopen, met de daarbij behorende stappen: waarnemen, begrijpen, plannen en realiseren. Daarbij maken wij onderscheid tussen een groepsplan en een groepsoverzicht. Een groepsplan omvat een beschrijving van het onderwijsaanbod voor een bepaalde periode voor een bepaald vak. Een groepsoverzicht geeft een overzicht van de cito-resultaten en de methode toets resultaten met daarbij aangegeven de onderwijsbehoeften van de kinderen op dit specifieke vak. Dit overzicht is direct opvraagbaar in Parnassys.

Individuele handelingsplannen worden gemaakt in overleg met de intern begeleider, er moet een hulpvraag geformuleerd worden, opgesteld door de leerkracht en/of intern begeleider als het kind een periode planmatig hulp krijgt.

Kinderen kunnen binnen verschillende vakgebieden (taal/ rekenen) werken op 3 verschillende niveaus, bijvoorbeeld Zon, Maan en Ster. Op die manier is er voor elke leerling differentiatie in tempo, niveau en in variatie mogelijk. Wanneer blijkt dat een leerling op een bepaald vakgebied extra ondersteuning nodig heeft, dan wordt daar in de klas tijd en aandacht aan besteed, de leerkracht biedt die extra ondersteuning. Hij of zij werkt aan de hand van een opgesteld handelingsplan, waarvan de ouders op de hoogte worden gebracht door de leerkracht.

In het model van de directe- en effectieve instructie wordt tijdens de zelfstandige verwerking van de gegeven instructie extra (verlengde) instructie gegeven aan de wat zwakker presterende kinderen en/of extra verwerkingsstof aan de goed presterende kinderen.

Hoe kinderen het best leren is afhankelijk van o.a. aanleg, individuele belangstelling en leerstijl. Bij het thematisch werken (TOP ondernemers en IPC) is ruimte om gebruik te maken van die verschillende leerstijlen en coöperatieve werkvormen. Dit model sluit aan op adaptief onderwijs.

De meeste leerlingen doorlopen de basisschool zonder aangepaste leerstof of extra ondersteuning. Soms is die extra ondersteuning wel nodig. Wij hanteren de volgende niveaus van onderwijs, waar in hoofdstuk 5 uitgebreider op ingegaan wordt.

- Ondersteuningsniveau 1: onderwijs aan de groep
- Ondersteuningsniveau 2: extra ondersteuning in de groep
- Ondersteuningsniveau 3: extra ondersteuning in samenwerking met de intern begeleider
- Ondersteuningsniveau 4: extra ondersteuning met inzet van externen
- Ondersteuningsniveau 5: passend onderwijs met specialistische externe hulp.

3 Overlegstructuur en rol van schoolleider en IB-er

Bij de begeleiding van kinderen is het van groot belang dat leerkrachten goed contact houden met de ouders/verzorgers van het kind. Om zo goed mogelijk op de hoogte gehouden te worden van de vorderingen en de ontwikkeling van de kinderen, worden er aan het begin van het schooljaar start gesprekken gevoerd met alle ouders en (optioneel) kinderen. Tijdens dit gesprek worden de kwaliteiten en talenten van de kinderen besproken en afgestemd welke informatiebehoefte ouders hebben. Op deze wijze proberen wij optimaal invulling te geven aan het pedagogisch partnerschap samen met ouders, in het belang van de ontwikkeling van een kind.

Wanneer er extra ondersteuning gegeven wordt, bespreekt de groepsleerkracht dat met de ouders, houdt ze ervan op de hoogte en bespreekt of en hoe er thuis hulp gegeven kan worden. Ook de vorderingen van de leerlingen worden met de ouders besproken. Een goed contact tussen ouders en school vinden wij erg belangrijk, het zorgt voor betrokkenheid bij wat er in en op school gebeurt en voor pedagogisch partnerschap. Een goede samenwerking tussen school en thuis bevordert tevens het welbevinden van het kind.

Door de toegenomen aandacht voor specifieke vragen van kinderen (dyslexie, meer- minderbegaafdheid, gedrags- en leerproblematiek), is er behoefte aan een leerkracht met als speciale taak het verlenen van coördinerende en aanvullende zorg voor leerlingen, de intern begeleider. Als eerste verantwoordelijke voor het functioneren van een leerling in de groep blijft de groepsleerkracht. De intern begeleider (IB-er) ondersteunt bij hulpvragen, zij adviseert en informeert.

Alle scholen zijn georganiseerd in bouwen, waarin de leerkrachten van meerdere groepen gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling van de kinderen in een bouw. In deze professionele leergemeenschappen wordt samen geleerd, kennis over de kinderen gedeeld, de doorgaande lijn bewaakt, geadviseerd over de juiste interventies en worden samen besluiten genomen over de onderwijsverbeteringen die worden ingevoerd. De bouwleider heeft de rol van procesbegeleider, de bouw bepaalt samen de agenda van de overleggen. In iedere bouw is het mogelijke een kindcasus te bespreken. Vijf keer per jaar vinden er bouwgroepsbesprekingen plaats met de intern begeleider en de schoolleider/directeur. De IB-er houdt op basis van toetsresultaten feedbackgesprekken met de leerkracht en houdt het overzicht over de onderwijsresultaten van de alle kinderen. Samen met de collega's in de bouw, kan zij de leerkracht adviseren als het gaat om leerling-gerelateerde problemen en kan desgewenst advies en/of hulp bieden bij het opstellen van een handelingsplan. De onderwijsresultaten worden door de IB-er, schoolleiders en bovenschools directeur twee keer per jaar besproken. Na een gezamenlijke analyse worden de school en/of cluster brede interventies met elkaar besproken en ingepland.

Samen met de bovenschools directeur en schoolleider houdt de IB-er de informatie naar de inspectie op orde.

De schoolleider richt zich o.a. op onderwijskundig leiderschap. Dit houdt in dat de schoolleider op de hoogte moet zijn van onderwijskundige ontwikkelingen en er zorg voor draagt dat er in het team doordachte onderwijskeuzes worden gemaakt.

De schoolleider is manager, coördinator, stimulator, begeleider, innovator en ondernemer. De schoolleider neemt de leiding over onderwijskundige resultaten en heeft samen met de directeur de eindverantwoordelijkheid voor de onderwijskwaliteit en bewaakt deze.

Hieronder valt ook de zorg voor de leerlingen en samen met de leerkrachten en intern begeleider het verbeteren van de zorgstructuur. Op schoolniveau bepaalt hij welke onderwijsontwikkelingen en/of professionalisering noodzakelijk is om steeds beter passend onderwijs te bieden.

4 Toetsing

4.1 Toets instrumenten

Om de vorderingen en ontwikkeling van alle leerlingen op cognitief, sociaal, emotioneel en lichamelijk gebied goed te kunnen volgen, wordt er gebruik gemaakt van toetsen of observaties. Naast de toetsen die gekoppeld zijn aan onze methodes, werken we ook met methode onafhankelijke toetsen.

4.2 Doelstellingen voor het gebruik van toetsen

Het gebruik van observatie- en toetsinstrumenten heeft de volgende doelen:

- het goed kunnen volgen van de leerlingen op cognitief, sociaal, emotioneel en lichamelijk gebied;
- het signaleren van kinderen die zich anders ontwikkelen dan verwacht, dus de ontwikkeling van zowel minder sterke kinderen als meer begaafde kinderen;
- het analyseren waar de mogelijke oorzaken liggen wanneer een ontwikkelingsgroei uitblijft en daar conclusies uit kunnen trekken;
- het vaststellen van het individuele niveau en het groepsniveau en op basis daarvan een individueel handelingsplan of een groepsplan schrijven;
- het bewaken van de kwaliteit van het onderwijs. Op basis hiervan kunnen plannen gemaakt worden op het gebied van onderwijsontwikkeling en professionalisering.

4.3 Registratie en dossiervorming

De toetsonderdelen van CITO worden twee keer per jaar afgenomen. Het geeft een goed overzicht van de vorderingen van de individuele leerling, maar ook van de totale groep. Alle resultaten van de Cito toetsen worden door de groepsleerkrachten ingevoerd in een geautomatiseerd verwerkingsprogramma (Parnassys). De resultaten geven per leerling een niveau aanduiding (niveau I t/m V).

Met deze gegevens kan er een trendanalyse gemaakt worden, waarin vergelijkingen gemaakt kunnen worden op individueel-, groeps- en schoolniveau.

Werkdocumenten voor de begeleiding van een kind worden door de leerkracht in het dossier bewaard. In het dossier is de volgende informatie te vinden:

- leerlingenkaart met persoonlijke gegevens;
- onderzoeksverslagen;
- vertrouwelijke rapportages of gegevens;
- schaduwrapporten;
- informatie die niet direct van belang is om aan de volgende leerkracht door te geven, maar wel bewaard moet blijven;
- onderzoeksuitslagen en gesprekken met ouders;
- afgesloten handelingsplannen en ontwikkelperspectieven.

Vanaf schooljaar 2015-2016 zijn we overgestapt naar een digitaal dossier in Parnassys. De papieren dossiers zijn uiteraard bewaard gebleven.

In sommige gevallen blijkt dat bij een kind de reguliere toetsen van spelling, lezen, rekenen en begrijpend lezen de vaardigheidsgroei omlaag gaat of dat de vaardigheidsgroei gelijk blijft bij de Cito toetsen en/of de methode gebonden toetsen.

Tijdens de bouwgroepsbesprekingen wordt gekeken wat de mogelijke oorzaak hiervan kan zijn (analyse), waarna een diagnose wordt gesteld en afgesproken wordt op welke wijze onderwijs moet worden

bijgesteld om vaardigheidsgroei te stimuleren. Hiervoor kan een individueel handelingsplan worden opgesteld of worden opgenomen in het groepsplan.

Een dergelijk plan is een schriftelijke weergave van de planning voor één of meerdere kinderen die speciale ondersteuning nodig hebben en duurt minimaal 8 à 10 weken. Het maakt deel uit van het dossier van het betreffende kind. Een plan moet aan een aantal voorwaarden voldoen:

- het is volledig ingevuld en wordt ondertekend door de ouders (groepsplan alleen melden bij ouders, handtekening niet nodig, plan wel in dossier);
- het is hanteerbaar, dus gericht op vlot en eenduidig gebruik;
- het is overzichtelijk en toegankelijk voor alle betrokkenen (ouders, leerkracht, intern begeleider);
- het is handelingsgericht, d.w.z. vanuit onderwijsbehoeften;
- het is evalueerbaar, gesteld in concrete doelen (SMART geformuleerd), met een duidelijke omschrijving van het probleem of de hulpvraag.

Met een plan wordt 8 à 10 weken gewerkt waarna er een evaluatie plaatsvindt met de ouders van het kind en de leerkracht. Na de evaluatie kan beslist worden of de gestelde doelen behaald zijn of dat er een vervolg op het handelingsplan komt. Een handelingsplan wordt maximaal 2 keer verlengd, daarna zal gekeken worden of het plan kan worden afgesloten (terug naar niveau 2) of er wordt een onderzoek aangevraagd/een individueel leerplan opgesteld.

Een individueel leerplan is een plan dat langer doorloopt en minimaal 1 keer per 3 maanden wordt bijgesteld. Het kan worden opgesteld voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben bij het leren, zoals dyslectische kinderen, kinderen met dyscalculie, maar ook voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben i.v.m. hun gedrag, concentratie, zintuiglijke of lichamelijke beperking. Een individueel leerplan wordt ook ingesteld als blijkt dat kinderen meerbegaafd zijn en meer uitdaging nodig hebben. Bij mogelijke meerbegaafdheid wordt het protocol van SIDI doorlopen en wordt nagegaan hoe het kind scoort op DLE 's.

5 Beschrijving van de vijf ondersteuningsniveaus van onderwijs

In hoofdstuk 3 is aangegeven dat niet alle kinderen de basisschool zullen doorlopen zonder aangepaste leerstof of extra ondersteuning. Het stappenplan van zorg is een dynamisch model, wat inhoudt dat er "beweging" mogelijk is tussen de verschillende onderwijsniveaus. Het ondersteuningsniveau is bepalend welke begeleiding een kind krijgt en welke professionals hierbij betrokken zijn. Dit wordt hieronder beschreven.

Binnen een ondersteuningsniveau kunnen kinderen onder-of boven de norm presteren en kunnen passende arrangementen ingezet worden, zodat de onderwijsbehoefte van het kind optimaal aansluit bij het onderwijsaanbod en zich in een passend omgeving kan ontwikkelen.

5.1 Ondersteuningsniveau 1: Onderwijs in de groep

Ondersteuningsniveau 1 bestaat uit het basis arrangement + verdiept arrangement niveau 1.

Om onderwijs op maat te bieden, geven we voor de grootste groep leerlingen - hiermee bedoelen we alle kinderen die alle leerdoelen kunnen behalen - basisinstructie volgens het model van de directe en effectieve instructie op drie niveaus. De methodes bieden stof voor het gemiddelde niveau met daarnaast extra oefen- en verdieping- en/of verrijkingstof. Door middel van toetsen geven de methodes aan wanneer en welk doel behaald moet worden. Na de toetsafname kan de leerkracht bekijken welke leerling minder of juist meer leerstof kan maken en welke taken daarvoor worden aangeboden. De manier van instructie geven wordt hierop aangepast. Dit initiatief en handelen ligt bij de leerkracht.

Leerlingen die meer instructie nodig hebben krijgen verlengde instructie; leerlingen die minder instructie nodig hebben worden extra uitgedaagd. Zij krijgen het verdiepte arrangement 1 geboden; meerwerk bij de methode. De instructies voor beide groepen wordt in het eigen lokaal door de leerkracht gegeven. Op dit moment zijn de andere kinderen zelfstandig aan het werk.

Omdat kinderen verschillende leerstijlen kennen, wordt er niet alleen een appèl gedaan op de cognitieve leerstijl. Er wordt binnen thematisch onderwijs, maar ook binnen taal en rekenen, een beroep gedaan op verschillende leerstijlen en coöperatieve werkvormen. Zo komen kinderen met bijvoorbeeld een meer "doe-leerstijl" ook aan hun trekken.

De leerkracht beschikt over organisatorische kwaliteiten en vaardigheden die nodig zijn voor een goed klassenmanagement. Hij/zij richt het onderwijs zo in dat problemen van leerlingen worden onderkend en zoveel mogelijk worden voorkomen (preventieve zorg). De leerkracht:

- geeft de leerlingen voldoende tijd en gelegenheid tot leren;
- gebruikt onderwijskundig verantwoorde methoden;
- stelt duidelijke (minimum) doelen;
- geeft effectieve instructie en verwerking;
- voert een goed klassenmanagement;
- scheidt een positief werkklimaat;
- hanteert een flexibele klassenorganisatie;
- is deskundig met betrekking tot de methoden;
- werkt samen met collega's;
- evalueert regelmatig de vorderingen van de leerlingen.

De praktische organisatie is als volgt:

- alle kinderen zijn ingedeeld in drie niveaus die worden vastgesteld n.a.v. gemaakte toetsen;
- in groep 1/2 wordt gewerkt met het kiesbord;
- vanaf groep 2 tot en met 8 wordt gewerkt met weektaken, waarin de drie verschillende niveaus zijn meegenomen;
- vanaf groep 3 wordt gewerkt met een dagplanning op het digibord of whiteboard in de groep;
- op de weektaak zijn taken die af moeten en is er ruimte voor extra taken.

Communicatie:

Twee keer per schooljaar hebben de ouders de mogelijkheid in gesprek te gaan met de leerkracht n.a.v. het rapport. In deze gesprekken worden de leervorderingen en de ontwikkeling van het kind besproken. Ook bespreekt de leerkracht de rapporten met de kinderen. De leerkracht overlegt met de IB-er of vraagt de IB-er advies als er hulp nodig is. Wanneer de ontwikkeling van een kind anders verloopt dan verwacht, dan neemt de leerkracht het initiatief om een afspraak te maken met de ouders. Ook als een kind naar een ander onderwijsniveau gaat wordt dit met ouders besproken. Er is altijd ruimte voor een gesprek als ouders daar behoefte aan hebben.

Documentatie:

Van alle gesprekken met ouders worden aantekeningen genoteerd door de leerkracht in digitale dossier. Voor de inhoud van het leerlingendossier is de leerkracht verantwoordelijk. De IB-er is verantwoordelijk voor de aanleg van het dossier en het doorschuiven van gegevens naar een volgend leerjaar. Ook de controle van de dossiers hoort bij de verantwoordelijkheid van de IB-er.

Overzicht van verantwoordelijkheden en acties in niveau 1

Actie	Leerkracht	Intern begeleider	Directie
Observeren	X		
Methode gebonden toetsen afnemen	X		
Cito toetsen afnemen en vastleggen in LVS Cito	X		
Toetsen analyseren, diagnosticeren en onderwijs bijstellen	X		
Bouw (groeps) besprekingen houden	X	X	X
Voortgangsgesprek met kinderen voeren	X		
Zorgen voor het Cito toetsmateriaal		X	
Vastleggen en analyseren in digitale leerlingvolgsysteem	X		
Controleren Cito		X	
Analyseren van Cito LOVS op groeps- en schoolniveau		X	X
Ondersteunen en adviseren van leerkrachten		X	X
Directie op de hoogte houden van ontwikkelingen		X	X
Communicatie met ouders en kinderen	X		
Archivering in dossiers	X	X	

5.2 Ondersteuningsniveau 2: extra ondersteuning in de groep

Ondersteuningsniveau 2 bestaat uit het intensieve arrangement + verdiept arrangement niveau 2.

het intensieve arrangement

Kinderen met een intensief arrangement volgen de doelen van de methode maar hebben behoefte aan verlengde instructie, extra verwerkingstijd en/of kleine aanpassingen in de leerstof om de gestelde doelen te bereiken.

Kinderen die in ondersteuningsniveau 2 komen, hebben ondersteuningsniveau 1 al doorlopen. De begeleiding die in niveau 1 geboden is, kan voor een bepaald gebied niet toereikend zijn. Een leerling behaalt bepaalde leerdoelen niet of de verdiepings- of verrijkingsstof is voor een kind niet uitdagend genoeg. Het gaat om een tijdelijk uitval op een bepaald gebied, waarbij we inschatten dat de zorg van korte duur zal zijn of dat er aanpassingen van het onderwijsaanbod of van de leeromgeving nodig zijn. Kinderen die niet voldoende uitgedaagd worden in verdiept arrangement aan, krijgen daarnaast ook meerwerk naast de reguliere methodes geboden en komen in verdiept arrangement 2.

verdiept arrangement in 4 niveau's

Kinderen volgen de doelen van de methode maar hebben behoefte aan meer uitdaging.
De verdiepte arrangementen (VA):

VA 2: Meerwerk methode overstijgend

Op de Cito toetsen blijkt dat de vaardigheidsgroei van een kind onvoldoende is, dit kan ook het geval zijn binnen een hoge score. Dit wordt gesignaleerd n.a.v. de analyse die gemaakt wordt door de leerkracht en de intern begeleider na het afnemen van de Cito toetsen. Het kan ook zijn dat het kind extra begeleiding nodig heeft bij zijn gedrag, motivatie, concentratie enz. omdat het daardoor belemmerd wordt in zijn

ontwikkeling. De leerkracht probeert, eventueel samen met de intern begeleider, te achterhalen wat de oorzaak is van dit probleem. Dit kan door observaties en/of een gesprek met het kind en/of de ouders. Er wordt extra ondersteuning gegeven met een preventief karakter. Dit wordt opgenomen in het groepsplan. Het kind en de ouders worden op de hoogte gesteld.

Op basis van signaleringsgegevens wordt kortdurende hulp geboden, zoals bijvoorbeeld:

- meer individuele instructie, begeleidde inoefening aan de instructietafel;
- extra feedback geven op gemaakt werk of op gedrag en dat belonen als het kind de aan te leren vaardigheid laat zien;
- het nemen van didactische en/of pedagogische maatregelen, zoals het verkleinen van de taak, het vergroten van de oefentijd enz.;
- het inzetten van extra didactische materialen als gebruik van de computer, ander onderwijsleermateriaal enz.;
- aanpassen van de leeromgeving, bijvoorbeeld een plaats in een ander groepje.

De aanpassing op het groepsplan wordt door de groepsleerkracht opgesteld voor de periode van 8 á 10 weken. Na deze periode wordt geëvalueerd of de doelen behaald zijn. Als de aanpassingen voor deze periode voldoende effect hebben gehad en het doel is bereikt, dan gaat het kind terug naar ondersteuningsniveau 1.

Wanneer blijkt dat de aanpassingen of extra ondersteuning niet het gewenste resultaat geven, dan worden de ouders geïnformeerd dat het kind aangemeld zal worden bij de intern begeleider. Het kind komt dan in niveau 3. De rol van de IB-er hierin is meedenken en ondersteunen van de leerkracht.

Communicatie:

De leerkracht houdt ouders op de hoogte over de ontwikkeling van het kind, de aanpassingen in het onderwijsaanbod en de resultaten van de geboden hulp. Als de hulp niet heeft gezorgd voor voldoende vooruitgang, dan bespreekt de leerkracht dit met de IB-er en vraagt advies.

Documentatie:

Toetsen en observatiegegevens worden vastgelegd in de zorgmap of in het digitale leerlingvolgsysteem. Een handelingsplan wordt in de groepsmap bewaard met eventuele afspraken rondom aanpassingen van het onderwijsaanbod die met ouders zijn gemaakt. De leerkracht is hiervoor verantwoordelijk en meldt dit aan de IB-er.

Overzicht van verantwoordelijkheden en acties in niveau 2.

Acties	Leerkracht	Intern begeleider	Directie
Groepsplan opstellen, en melden aan IB-er	X		
Adviseren bij het opstellen van een groepsplan		X	
Advies vragen bij de intern begeleider	X		
Na 8 à 10 weken evalueren en het resultaat melden bij kind, ouders en IB-er	X		
Na de Cito toetsen en methode- gebonden toetsen controleren of kinderen een aangepast onderwijsaanbod nodig hebben	X	X	
Gesprekken voeren met kind en ouders en hen op de hoogte stellen van extra hulp	X		
Analyses maken van de Cito toetsresultaten en methode gebonden toetsresultaten	X	X	

5.3 Ondersteuningsniveau 3: speciale ondersteuning in samenwerking met de intern begeleider

Ondersteuningsniveau 3 bestaat uit het zeer intensieve arrangement + verdiept arrangement niveau 3 en 4.

In ondersteuningsniveau 3 zitten kinderen die behoefte hebben aan specifieke ondersteuning. Deze kinderen hebben niveau 1 en 2 doorlopen maar het doel van niveau 2, na twee periodes met onderwijsaanpassingen gewerkt te hebben, niet behaald. Ook kinderen met een eigen leerlijn, ontwikkelingsperspectief, OPP, op één bepaald vakgebied zitten in ondersteuningsniveau 3. Deze kinderen behalen onvoldoende resultaten op de methodegebonden toetsen, de Cito toetsen of vallen op na de afname van SCOL en laten geen vaardigheidsgroei zien. Uit de evaluaties van het groepsplan blijkt dat er geen vooruitgang is, de resultaten blijven achter bij een bepaald vakgebied, op sociaal emotioneel en/of op gedrag. Er wordt een individueel handelingsplan opgesteld met concrete doelen, SMART geformuleerd.

Het kunnen ook kinderen zijn, die een nog onvoldoende uitdagend onderwijsaanbod aangeboden hebben gekregen, waardoor ze motivatieproblemen ontwikkelen en zijn gaan onderpresteren. De leerkracht vraagt op schoolniveau advies aan de intern begeleider, waardoor er een gezamenlijke verantwoordelijkheid ontstaat. Deze kinderen hebben verdiept arrangement 1 en 2 al doorlopen en komen in aanmerking voor verdiept arrangement 3 of 4. Groepsdoorbrekend en vakoverstijgend meerwerk of aansluiten bij de Plusklas gedurende een dagdeel in de week op de Kameleon in Doorn.

VA 4: Meerwerk schooloverstijgend (Plusklas).

Het inzetten van speciale ondersteuning richt zich op:

- creëren van meer leertijd op school;
- vaststellen van aangepaste doelen;
- ondersteunen van het leerproces d.m.v. hulpmaterialen;
- instructie en verwerking (individueel) intensiever te maken;
- versterken van een positief werkklimaat.

Ouders worden geïnformeerd en geven hun goedkeuring aan het plan door een handtekening te zetten. Het formulier met handtekening van de ouders wordt op school bewaard. Een evaluatiedatum wordt met de ouders en leerkracht vastgelegd.

De rol van de intern begeleider is gericht op het kritisch volgen, meedenken en ondersteunen. Het kan zijn dat de intern begeleider observeert en nieuwe analyses maakt. De leerkracht voert het handelingsplan zelf uit in de groep. Regelmatig wordt het handelingsplan geëvalueerd met ouders en leerkracht en wordt de IB-er daarvan op de hoogte gebracht.

Wanneer de gestelde doelen behaald zijn, dan kan het kind teruggaan in niveau 2.

Als blijkt dat de tot dan toe geboden hulp niet heeft gezorgd dat de doelen behaald zijn, dan kan het handelingsplan worden voortgezet of wordt er een nieuw plan opgesteld. Een handelingsplan wordt maximaal twee keer verlengd. Als het gaat om een individueel leerplan dat wordt gemaakt voor kinderen met bijvoorbeeld dyslexie of dyscalculie, maar het kunnen ook meer- of minderbegaafde kinderen zijn, dan wordt dit plan één keer per 3 maanden geëvalueerd en genoteerd op het document.

Zodra blijkt dat de school handelingsverlegen is, dan kan er besloten worden om een extern deskundige in te schakelen. Op dat moment gaan we over naar niveau 4.

Communicatie:

De ouders worden op de hoogte gebracht door de leerkracht over de extra hulp die het kind gaat krijgen. Ouders ondertekenen het handelingsplan en na 8 à 10 weken volgt de evaluatie waarbij zij aanwezig zijn, een datum hiervoor wordt vastgelegd in het handelingsplan. De intern begeleider bespreekt leerlingen die in ondersteuningsniveau 3 zitten met de directeur. De intern begeleider heeft ook regelmatig overleg met de leerkracht die de kinderen in dit onderwijsniveau begeleidt. Wanneer blijkt dat een kind met een handelingsplan niet voldoende is vooruit gegaan, dan bespreekt de leerkracht dit met de IB-er.

Documentatie:

Er wordt een digitaal handelingsplan gemaakt door de leerkracht. Dit wordt opgeslagen in het digitale leerlingdossier, zodat de informatie voor alle intern betrokkenen toegankelijk is. IB-er wordt gewaarschuwd dat het plan klaar staat, zodat hij mee kan kijken. Advies kan gevraagd worden aan de IB-er, hij is zowel adviserend als coachend. Ouders ondertekenen dit handelingsplan. Wanneer er een verslag gemaakt wordt van een gesprek met ouders door leerkracht of IB-er, dan wordt dit samen met het handelingsplan bewaard in het leerling dossier.

Overzicht van de verantwoordelijkheden en acties in niveau 3.

Acties	Leerkracht	IB-er	Directie
Afspraak maken over zorgleerling met leerkracht en IB-er	X	X	
Kind aanmelden voor bespreking	X	X	
Handelingsplan opstellen, bespreken en evalueren met ouders en kind	X		
Handelingsplannen bewaren en opslaan in dossier	X		
Handelingsplannen intern evalueren	X	X	
Controleren van extra onderwijsaanbod aan kinderen waar vaardigheidsgroei uitblijft c.q. waar kinderen boven het niveau uitstijgen		X	
Bespreken van kinderen in onderwijsniveau 3		X	X
Achterblijvende resultaten van leerlingen bespreken na analyse		X	X

5.4 Ondersteuningsniveau 4: speciale begeleiding in de groep met inzet van externen

Een kind komt in ondersteuningsniveau 4 als het gestelde doel na twee periodes van 8 à 10 weken waarin gewerkt is met een handelingsplan, niet is bereikt. De voorgaande niveaus heeft het kind al doorlopen. De school loopt a.h.w. tegen haar grenzen aan wat betreft aanpak en begeleiding. De geboden hulp heeft niet voldoende effect gehad en de school is handelingsverlegen of denkt dat het kind in aanmerking komt voor een eigen, individuele leerlijn, het ontwikkelingsperspectief.

De school kan nu hulp vragen om de juiste begeleiding voor het kind te kunnen voortzetten. Deze hulp kan bestaan uit preventief ambulante begeleiding (PAB), waarbij een beroep wordt gedaan op deskundigen uit het samenwerkingsverband of het regionaal expertisecentrum (REC).

Er kan ook advies gevraagd worden bij het SOT(schoolondersteuningsteam) of een orthopedagoog. Als we expertise aan het samenwerkingsverband vragen dan wordt er met elkaar, school en ouders, een groeidocument ingevuld. Er komt dan een schoolondersteuner naar school en met elkaar brengen we de onderwijsbehoeften van het kind in kaart. We kijken naar de stimulerende en belemmerende factoren van het kind. Op deze manier bekijken we met behulp van een specialist van het samenwerkingsverband wat wij als school nodig hebben om het kind te bieden om aan zijn onderwijsbehoeften te voldoen.

Er wordt een nieuw handelingsplan opgesteld door de leerkracht op grond van het advies dat gekregen is van de extern deskundige. Dit plan wordt weer opgesteld voor een periode van 8 tot 10 weken.

In sommige gevallen is het nodig om een onderzoek of behandeling te laten doen door bijv. een kinderfysiotherapeut, een logopedist, kinderpsycholoog of orthopedagoog. De school vraagt toestemming van de ouders om dit onderzoek aan te vragen. Er vindt overleg plaats met de onderzoeker/behandelaar en de leerkracht of IB-er. Er kan een observatie gedaan worden in de groep of een aanvraag gedaan worden voor een extern onderzoek door bijvoorbeeld een orthopedagoog. Zodra er hulp van externen wordt gevraagd, moeten de ouders hierover geïnformeerd worden en toestemming geven door het tekenen van een formulier.

Na een onderzoek kan de uitkomst zijn dat de beste hulp voor het kind het volgen van een eigen individuele leerlijn is. Dit houdt in dat er wordt verwacht dat het kind de einddoelen van groep 8 voor een bepaald vakgebied niet gaat halen. Voor dit vakgebied krijgen zij een eigen leerlijn, die wordt opgesteld door de IB-er en de leerkracht. Meestal gebeurt dit pas vanaf groep 6. In het ontwikkelingsperspectief wordt beschreven wat de toekomstverwachting op de korte en lange termijn is van het kind op onze school. In het ontwikkelperspectief zal het onderwijsaanbod worden vastgelegd, maar ook het

uitstroomniveau. Het uitstroomniveau is nooit een vaststaand feit, maar kan aangepast worden naarmate de ontwikkeling anders verloopt dan gepland.

Een OPP is verplicht voor kinderen die buiten de basisondersteuning van de school vallen en dus extra ondersteuning nodig hebben. Een OPP helpt om de ontwikkeling van de leerling goed in beeld te brengen.

Als het kind ondersteuning in de vorm van begeleiding nodig heeft, langdurig traject, kunnen wij samen met het SOT een aanvraag doen voor 'extra' ondersteuning. Wij schrijven dan een arrangement waarin we beschrijven welke begeleiding wij nodig hebben en hoe wij deze vorm willen geven. Als deze aanvraag wordt goedgekeurd krijgen wij budget om de begeleiding in te kunnen zetten.

Naast onderzoek door school geïnitieerd, kan ook een onderzoek aangevraagd worden door de ouders zelf, waarbij de gemeente, jeugdwet, een beschikking moet afgeven zodat de financiering geregeld wordt. Elk half jaar zal bekeken worden of de tussendoelen behaald zijn. Als het niet lukt om deze tussendoelen te behalen en/of het welbevinden van het kind raakt in het geding, dan gaat het kind naar ondersteuningsniveau 5.

Binnen de specialistische ondersteuning valt ook de aanvraag voor een plekje in het SBO of het SO, wanneer dit het meest wenselijke blijkt voor het kind. Samen met het SOT wordt er een toelaatbaarheids advies opgesteld en wordt er toegewerkt naar een toelaatbaarheidsverklaring om toegelaten te worden op de school van keuze. Dit gaat altijd in samenspraak met de ouders en eventueel het kind.

Documentatie:

Ouders ondertekenen de handelingsplannen die opgesteld zijn. Een kopie van het handelingsplan en begeleidingsplan en rugzak leerling, wordt zowel bewaard in de zorgmap als in het dossier van de leerling. Er wordt een gespreksverslag gemaakt door de leerkracht, wat samen met het handelingsplan bewaard wordt in het leerling dossier. De leerkracht draagt zorg voor het handelingsplan, bergt het op in dossier en stelt de IB-er hiervan op de hoogte.

De IB-er is coach bij het opstellen van een handelingsplan. Verslag(en) wordt door de IB-er in het leerling dossier gedaan. Van aanmeldingsformulieren en onderwijskundige rapporten worden kopieën gemaakt en door de IB-er in het dossier van het kind bewaard.

Overzicht van de verantwoordelijkheden en acties in niveau 4.

Actie	Leerkracht	Intern begeleider	Directie
Directie bespreekt hulp die wordt ingeschakeld en geeft akkoord		X	X
Contact leggen met externe instanties		X	
Invullen van formulieren en onderwijskundig rapport	X	X	
Controleren en aanvullen van OKR en het versturen ervan		X	
Gesprekken voeren met externe instanties	X	X	
Ouders uitnodigen voor gesprekken	X		
Zorgmap bijhouden	X		
Dossier beheren		X	
Uitvoeren van adviezen	X		
Handelingsplan opstellen	X	(X) als coach	

Handelingsplan bespreken en evalueren met ouders en kind	X	(X)	
Handelingsplannen opbergen in dossier en melden bij IB-er	X		
Individuele leerlijn opstellen	(x)	X	
Individuele leerlijn bespreken met ouders	X	X	
Hulp van externen inroepen		X	

5.5 Ondersteuningsniveau 5: passend onderwijs met specialistische externe hulp

Wanneer een kind na twee periodes in niveau 4 het gestelde doel niet heeft bereikt, dan komt het in ondersteuningsniveau 5. In dit niveau wordt er een evaluatie gemaakt van de extra ondersteuning, kortdurend of langdurig traject van het SOT, en bekeken met elkaar of het haalbaar is om het kind op onze school te blijven begeleiden of dat het beter is naar een andere vorm van onderwijs te gaan.

Communicatie:

De ouders zijn aanwezig bij alle gesprekken en geven toestemming voor alle acties die zullen worden ondernomen.

Documentatie:

De SOT'er maakt verslag van alle gesprekken met de ouders, de leerkracht. De ib'er bewaart deze verslagen in het dossier van het kind. Een kopie van het onderwijskundig rapport wordt ook bewaard in het dossier van het kind, hier zorgt de IB-er voor. Het OKR wordt ook getekend door de directie.

Overzicht van de verantwoordelijkheden en acties in niveau 5.

Acties	Leerkracht	Intern begeleider	directie
Ouders uitnodigen voor gesprekken	X		
Gesprekken voeren met ouders en SOT	X	X	
Invullen van het onderwijskundig rapport en het tekenen ervan	X	(X) als coach	X
Controleren, aanvullen en versturen van benodigde formulieren		X	
Aanvraag coördineren		X	
Directie en SOT op de hoogte brengen		X	
Dossier bijhouden en bewaken		X	

Binnen de specialistische ondersteuning valt ook de aanvraag voor een plekje in het SBO of het SO, wanneer dit het meest wenselijke blijkt voor het kind. Samen met het SOT wordt er een toelaatbaarheids advies opgesteld en wordt er toegewerkt naar een toelaatbaarheidsverklaring om toegelaten te worden op de school van keuze. Dit gaat altijd in samenspraak met de ouders en eventueel het kind.

Toparrangement

Het is voor ons belangrijk dat we voor ieder kind het onderwijs realiseren dat bij hen past. Dat wil zeggen dat wij ook kinderen die wat extra's nodig hebben om optimaal tot leren en ontwikkelen te komen tegemoet komen in hun onderwijsbehoeften. Het kan hierbij gaan om kinderen die meer uitdaging nodig hebben om optimaal tot ontwikkeling te komen of om kinderen die hoogbegaafd zijn. Om te achterhalen of een kind hoogbegaafd is vragen wij aan de ouders om een intelligentieonderzoek te laten doen. Na een intakegesprek en wenperiode van twee weken, wordt gezamenlijk met ouders en topklasleerkracht besloten of het kind de overstap naar de topklas kan maken.

Binnen Wereldkidz hebben 4 scholen een Topklas met een regionale functie. Deze topklassen bieden voltijd onderwijs aan hoogbegaafde kinderen. De topklas maakt onderdeel uit van een reguliere basisschool omdat het belangrijk is dat hoogbegaafde kinderen (leren) omgaan met leeftijdgenoten, en uiteraard ook andersom. Dit betekent dat er door de week ook gewerkt wordt met zogenaamde dwarsverbanden. Leeftijdgenoten spelen samen en werken samen aan projecten. Met behulp van het flexarrangement werken topklaskinderen ook samen met andere kinderen.

Binnen ons cluster wordt het toparrangement aangeboden in de Topklas gevestigd op de Kameleon in Doorn. Hier wordt voltijd HB onderwijs geboden vanaf groep 4.

6 Samenwerkingsverband ZOUT

De WereldKidz scholen op de Utrechtse Heuvelrug vallen onder samenwerkingsverband ZOUT (Zuid Oost Utrecht). Het doel van deze samenwerking is om passend onderwijs te realiseren, het richt zich op:

- adviseren van de ouders, leerkrachten en intern begeleiders adviseren van de directie en intern begeleiders;
- het vergroten van de deskundigheid van de medewerkers van scholen door het organiseren van bijeenkomsten en scholing.

Het gaat erom dat alle scholen van het SWV samen verantwoordelijk zijn voor de zorg voor alle leerlingen. Binnen het proces staat centraal het steeds beter leren omgaan met verschillen. Dit geldt op groepsniveau, op schoolniveau en op bovenschools niveau. Iedere school (binnen het samenwerkingsverband) heeft een schoolondersteuningsprofiel opgesteld, waarin de deskundigheid en expertise beschreven wordt. Alle scholen binnen het samenwerkingsverband zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor een dekkend onderwijsaanbod voor alle kinderen woonachtig in het verzorgingsgebied. Ook alle scholen in het cluster Heuvelrug hebben een schoolondersteuningsprofiel wat dateert uit 2012. Eind 2016 zullen herziene versies opgesteld zijn.

Daarnaast is er tussen het samenwerkingsverband ZOUT en de IB-er direct contact met het school ondersteuningsteam. Zij worden voor kortdurende trajecten ingeschakeld wanneer er extra ondersteuning nodig is binnen de school. De zogeheten SOT-er heeft direct contact met de ib'er van de school. Deze SOT-er heeft ook contact met de leerkracht, de ouders en het kind. Dit kan in vele vormen worden ingezet, waaronder observaties, direct contact met kind, gesprekken met de leerkracht en ouders. De coördinatie van de samenwerking met het SWV ZOUT ligt bij de IB-er. Ditzelfde geldt met andere externe ondersteuning die wordt ingeschakeld voor extra ondersteuning. Als het kortdurende traject niet voldoende ondersteuning voor het kind is, dan kan de IB-er samen met de SOT-er een aanvraag doen voor langdurige ondersteuning middels een arrangement. Hiervoor kan een aanvraag gedaan worden voor bijvoorbeeld een specialist van buitenaf, een co- teacher in de groep, of andere vormen van ondersteuning.

Passend onderwijs: Het is ons doel dat er voor elk kind een passende plek is op onze school. Daarom is het belangrijk dat wij goed kijken wat wij als school op het gebied van ondersteuning kunnen bieden. Kinderen volgen bij ons op school onderwijs dat bij hen past. Wij passen ons onderwijs dermate in overleg met het kind (en zijn ouders) aan, dat het aansluit op zijn onderwijsbehoeften en zijn talenten. We werken hard aan de zelfverantwoordelijkheid van het kind, waarin het kind eigenaar is van zijn eigen leerproces. Om dit passend onderwijs vorm te geven werken wij aan drie speerpunten:

1. het onderwijs bij ons op school is van goede kwaliteit;
2. er is specialistische en toegankelijke onderwijszorg voor kinderen die dat nodig hebben;
3. er zijn voldoende fysieke voorzieningen van goede kwaliteit.

Dit doen wij door het voeren van kwaliteitszorg binnen onze school. Wij beschrijven de professionalisering van ons team in het professionaliseringsplan en schoolplan voor de komende jaren. Samen met ons samenwerkingsverband ZOUT werken wij aan specialistische en toegankelijke zorg. Daarnaast werken wij hard om onze basisondersteuning te verbreden om zo meer kinderen passend onderwijs te kunnen bieden.

De samenstelling van het SOT is multidisciplinair. In ieder geval is er SO-, SBO- en basisschool expertise in het SOT aanwezig, maar ook een jeugdarts, het schoolmaatschappelijk werk. Aan het SOT zijn ook orthopedagogen verbonden die onderzoeken kunnen doen.

Het SOT werkt op basis van drie heldere uitgangspunten:

1. de vraag van de school is uitgangspunt;
2. korte lijnen en snelle communicatie;
3. minimale regels: niet meer regelen dan nodig is.

9 Aannamebeleid

In principe zijn onze scholen toegankelijk voor alle kinderen en ontdekken we graag samen met de ouders wat een geschikte school is voor hun kind.

In sommige gevallen wordt bij de aanmelding ook de intern begeleider betrokken, als het gaat om specifieke vragen of bijzonderheden over het kind. In het kader van passend onderwijs wordt het aannamebeleid aangescherpt op basis van een schoolprofiel. Dit schoolondersteuningsprofiel is in maart 2012 opgesteld voor alle scholen in het cluster. Zoals vermeld zal voor alle 4 scholen het schoolondersteuningsprofiel worden bijgesteld en in december 2016 gereed zijn.

Als een kind de peuterspeelzaal heeft bezocht, is er in de meeste gevallen geen schriftelijke overdracht. Bij vragen wordt door de school contact opgenomen. Als er wel gegevens worden verkregen, dan worden die bewaard in het leerling dossier. Als er bijzonderheden te melden zijn over het kind, dan vindt er een zgn. "warme overdracht" (mondelinge overdracht) plaats.

Wanneer een kind van een andere basisschool komt, wordt er altijd schriftelijk toestemming gevraagd om contact op te mogen nemen met de school waar het kind vandaan komt. De intern begeleider neemt in sommige gevallen contact op met de IB-er van de school waar het kind vandaan komt, zodat een zorgvuldige aansluiting van ons onderwijs en onze begeleiding zo goed mogelijk aansluiten bij de ontwikkeling van het kind. Wanneer er reden tot twijfel is over de aanmelding, dan wordt dit met de ouders besproken.

Er kan besloten worden een kind niet aan te nemen op basis van de grootte van de groep en/of de typering kinderen in de groep. Het uitgangspunt zal altijd zijn het kind te plaatsen op onze school. Als een volledig ingevuld aanmeldingsformulier op school is ingeleverd, kan het kind ingeschreven worden. Aanmeldingsformulieren zijn te downloaden op de websites van de scholen.

10 Doubleren en versnellen

Het komt op onze school voor dat we kinderen, na overleg met de ouders, laten doubleren. We zijn dan tot de conclusie gekomen dat alle extra inzet onvoldoende effect hebben gehad op het kind. Dit gebeurt vooral als een kind op verstandelijk, emotioneel en lichamelijk gebied achterblijft in zijn ontwikkeling t.o.v. de meesten van zijn klasgenootjes. Een doublure vergt een zorgvuldige afweging, waarbij het belang van het kind voorop staat en wanneer school ervan overtuigd is dat dit vervolgens meerwaarde voor het kind betekent.

De doublure wordt bepaald n.a.v. de volgende criteria:

Het overgaan naar een volgende groep wordt per kind bekeken, er wordt rekening gehouden met het cognitieve-, sociale- en lichamelijke aspect. Wanneer een kind op drie hoofdvakken (technisch lezen, begrijpend lezen, taal, spelling of de basisstof rekenen) niet voldoende scoort, dan wordt het besproken. Dit geldt zowel voor de toetsen van het Cito LOVS als de methode gebonden toetsen.

Bij een definitieve beslissing worden de resultaten van alle vakken en de sociaal-emotionele ontwikkeling bij de afweging meegenomen. Wanneer een definitieve beslissing wordt genomen, worden de ouders uitgenodigd door de leerkracht. In dit gesprek wordt ook besproken wanneer de doublure zal worden besproken met het betreffende kind.

Nadat de directie advies en informatie heeft ingewonnen bij leerkracht en/of intern begeleider neemt hij de eindbeslissing als het gaat om doubleren of niet. Wanneer een kind blijft zitten in een bepaalde groep, dan wordt er een handelingsplan opgesteld voor de start van het nieuwe schooljaar. Hierin wordt beschreven welke aanpassingen er zullen plaatsvinden, zodat de leerstof goed kan aansluiten bij het niveau van het kind. Er kan worden aangegeven wat de sterke punten van het kind zijn, waar extra uitdaging en/of verdieping van de leerstof kan worden aangeboden.

Bij een verlengd kleuterjaar wordt de kleuterperiode voor een kind verlengd en dat betekent dat er verder gegaan wordt met de ontwikkeling waar het kind zich op dat moment bevindt. De inspectie spreekt bij kleuters niet over doubleren, maar over verlengen. Vanaf groep 3 wordt er pas over doublure gesproken. Bij kleuterverlenging kijkt de onderwijsinspectie vooral naar de leerlingen van 5 jaar en 9 maanden. Zitten deze leerlingen op hun plek in de kleutergroep? Dit zijn de leerlingen die jarig zijn van september tot januari en bijna drie jaar kleuteren.

In de kleuterperiode wordt de ontwikkeling van het kind nauwlettend in de gaten gehouden. Soms is er sprake van een vertraagde ontwikkeling of hebben we te maken met ontwikkelingsstoornissen of ontwikkelingsvoorsprong. Dit betekent dat we de overgang van groep 1 naar groep 2 en van groep 2 naar groep 3 kritisch bekijken.

11 De overgang naar het Voortgezet Onderwijs

Belangrijk voor alle kinderen die naar het voortgezet onderwijs gaan is dat de overgang zorgvuldig gebeurt op basis van een goed advies over het niveau van het kind.

In de periode november - december vinden er gesprekken plaats tussen ouders en de leerkracht van groep 8, waarin het verwachte advies wordt besproken. Het advies wordt gebaseerd op de resultaten die zijn vastgelegd in het leerlingvolgsysteem en SCOL en de bevindingen van de groepsleerkracht in groep 7 en 8.

In januari zijn er de adviesgesprekken met ouders en kinderen. De leerkracht bespreekt vooraf alle adviezen met de intern begeleider.

Overzicht

Tijd	Actie	Door wie
Oktober- November	Afname Drempelonderzoek (als cito eindtoets te belastend is)	Groepsleerkracht en intern begeleider
November- December	Bespreken Drempelonderzoek uitslag + advisering naar IIn/ouders	Leerkracht/intern begeleider
Januari	Adviesgesprekken met leerling en ouders + gespreksverslag in FUS formulieren leerlingen	Groepsleerkracht
Februari	Aanmelden van leerlingen in het VO + ouders ontvangen onderwijskundig rapport	Groepsleerkracht + tekenen door directie
April/mei	Afname eindtoets en evt. bijstelling schooladvies Controleren plaatsing in het VO	Groepsleerkracht en intern begeleider
Juni	Uitstroomgegevens en adviseringsoverzichten bijhouden IIn 3 jaar volgen in VO	Intern begeleider/ directeur i.o.m. leerkracht groep 8

12 Overzicht van onderwijs en ondersteuning

Niveau	Omschrijving niveau en de te nemen stappen	Contacten met ouders	Leerkracht wat te doen?
1	Algemene ondersteuning op groepsniveau De leerling heeft geen opvallende bijzonderheden	Conform afspraken die zijn gemaakt tijdens de startgesprekken. Ouders worden uitgenodigd als hier aanleiding toe is.	Cito toetsen LVS en methode gebonden toetsen afnemen en registreren. En een analyse ervan kunnen maken op groeps- en individueel niveau.
2	Extra ondersteuning op groepsniveau: Signalering extra hulp d.m.v. verlengde instructie Werken a.d.h.v. een groepsplan. Evaluatie moment. Drie mogelijkheden: -hulp verlengen -terug naar niveau 1 -door naar niveau 3	Ouders op de hoogte brengen over extra hulp. Evaluatiemoment (datum) afspreken. Besluit nemen over voortgang.	Methodegebonden toetsen analyseren. In groepsplan opnemen.
3	Speciale ondersteuning op schoolniveau: Interne consultatie bij IB-er opstellen handelingsplan extra hulp door groepsleerkracht Evaluatie moment; 3 mogelijkheden: -hulp verlengen -terug naar niveau 1 of 2 -door naar niveau 4 IB-er bespreekt de leerlingen met de directeur	Ouders inlichten over het handelingsplan. In overleg IB- er bij het gesprek aanwezig. Evaluatiemoment afspreken en besluit nemen over voortgang. Ouders zetten ook handtekening hiervoor.	Leerling bespreken tijdens bouwbesprekingen. Handelingsplan opstellen en uitvoeren, evt. met advies IB-er. Verslag maken van gesprek met ouders.
4	Speciale ondersteuning op schoolniveau na extern onderzoek: aanmelding voor consultatie of onderzoek Aanmelding SWV SOT Individueel leerplan of handelingsplan binnen of buiten de groep. Directeur geeft akkoord voor ingeschakelde hulp. Evaluatie moment: 3 mogelijkheden	Aanmelding met schriftelijke toestemming van ouders. Gesprek ouders met extern deskundige, leerkracht en IB- er. Evaluatiemoment afspreken en besluit over voortgang nemen.	Verslag van gesprek met ouders, evt. door extern deskundige. Melding aan team in teamvergadering. Handelingsplan of individueel leerplan opstellen en uitvoeren (met IB-er als coach).

	-hulp verlengen -terug naar niveau 1, 2 of 3 -door naar niveau 5		
5	Bovenschoolse zorg: aanmelden voor toelaatbaarheid advies (TLA) SBO of SO TLA omzetten in toelaatbaarheid ver- klaring (TLV) ondertekenen van het onderwijskundig rapport door de schoolleider	Procedure uitleggen aan ouders (moeten toestemming geven voor aanmelding). Adviesgesprek over eventuele plaatsing samen met IB- er.	Aanleveren van alle gegevens t.b.v. onderwijskundig rapport. Invullen rapport door lkr met aanvullingen door IB- er. Melding in teamvergadering.